

Notat

Dato: 06.08.2021
Reference: Lars Tiede Barsballe
Journalnr.: 21/5021

EAU Budgetanalyse - konsekvenser af ny ret til tidlig pension for beskæftigelsesområdet

Resumé

På Erhvervs- og Arbejdsmarkedsudvalget møde den 24. marts 2021, bestilte udvalget en budgetanalyse af effekten på driftsbudgettet på konto 5 og konto 6, af de forventede besparelser som følge af aftale om en ny ret til tidlig pension.

Regeringen, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten indgik den 10. oktober 2020 en aftale om en ny ret til tidlig pension. Aftalen om ret til tidlig pension finansieres bl.a. ved ændringer i den kommunale beskæftigelsesindsats. Aftalepartierne påpegede ikke i aftalen, hvilke dele af den kommunale beskæftigelsesindsats, som skal ændres, men vil aftale det i løbet af 2021.

Ændringerne vil give en samlet besparelse på 300 mio. kr. i 2022, 750 mio. kr. i 2023 og 1,1 mia. kr. i 2024 og frem, svarende til ca. 10% af de samlede udgifter til beskæftigelsesindsatsen i Danmark. Norddjurs Kommunes andel af budgetgarantien er på 0,651 % i 2021, hvilket betyder at Norddjurs Kommunes andel forventes at blive 1,953 mio. kr. i 2022, 4,883 mio. kr. i 2023 og 7,161 mio. kr. fra 2024 og frem, svarende til 9,3 % af Norddjurs seneste budget til beskæftigelsesindsatsen. Udgifterne til beskæftigelsesindsatsen dækker udgiftern til sagsbehandling og beskæftigelsesfremmende tilbud, men er ex investeringer og puljer.

Regeringen og partierne bag aftalen om ny ret til tidlig pension, blev den 19. juni 2021 enige om en delaftale om nytænkning af beskæftigelsesindsatsen, som betyder en besparelse på beskæftigelsesindsatsen på 344 mio. kr. i 2022 og 371 mio. kr. fra 2023 og frem. Besparelsen findes primært ved at proceskravene til beskæftigelsesindsatsen for uddannelseshjælpsmodtagere lempes, så der kan gå op til fire måneder mellem tilbud i stedet for de nuværende fire uger. Samtidig åbnes der op for, at der kan afholdes digitale samtaler med ledige eller sygemeldte, som har modtaget offentlig forsørgelse i mere end seks måneder. Denne del af aftalen kræver dog, at andre partier som er en del af forligene omkring beskæftigelsesreformen og sygedagpengereformen, bakker op om ændringen. Med aftalen får de unge også ret til en mentor, som skal understøtte at den unge fastholdes i uddannelsen i op til seks måneder efter studiestart. Samtidig forpligtes jobcenteret til at reagere på en risiko for frafald i op til seks måneder efter studiestart og vurdere behovet for evt. tiltag, som kan sikre fastholdelse på uddannelsen. Da delaftalen er indgået efter at Regeringen og KL indgik Økonomiaftalen for 2022, er delaftalen ikke forhandlet med KL.

Den resterende del af besparelsen forventes at blive forhandlet på plads i løbet af 2022. Dermed er det endnu ukendt, om den resterende del af besparelsen skal findes via effektiviseringer eller opgavefrafald. KL har f.eks. foreslået et virtuelt jobunivers, hvor de kan betjene sig selv i starten af ledighedsperioden og booke jobsamtaler eller deltage i beskæftigelsesfremmende tilbud efter behov.

Fagudvalget har i henhold til Norddjurs Kommunes økonomiske politik og principper for økonomistyring ansvar for overholdelse af de økonomiske rammer. Det er derfor relevant at Erhvervs- og Arbejdsmarkedsudvalget drøfter de overordnede konsekvenser for beskæftigelsesindsatsen som følge af ny ret til tidlig pension.

Der er i kommunerne stort fokus på den statslige økonomiske styring af beskæftigelsesområdet, og med aftalen om ret til tidlig pension skal kommunerne prioritere beskæftigelsesindsatsen ud fra nye og mindre økonomiske rammer. Nogle kommuner har så gode økonomiske vilkår, at de fastholder deres lokale prioritering af beskæftigelsesindsatsen, på trods af at staten ændrer de økonomiske vilkår for beskæftigelsesindsatsen. Andre kommuner vælger at tilpasse sig de økonomiske vilkår fra den statslige styring, men prioriterer dog at investere i målgrupper og indsatser, hvor det vurderes, at der er potentiale for at reducere forsørgelsesudgifterne. Den sidste gruppe af kommuner har trange økonomiske vilkår og har derfor ikke den samme risikovillighed som de andre kommuner, i at investere i beskæftigelsesindsatsen. Fra 2015 og frem har Norddjurs Kommune haft en vilje til at investere i beskæftigelsesindsatsen, hvilket har været med til at reducere udgifterne til offentlig forsørgelse.

Indsatsen i Norddjurs er effektiv

Data fra Arbejdsmarkedskontor Midt-Nord viser, at Norddjurs Kommune i 2. halvår 2019-1. halvår 2020 i modsætning til gennemsnittet af jobcentre, opfyldte sit resultatmål for antal af personer på ydelserne på Beskæftigelsesministerens benchmark, samtidig med at driftsudgifterne pr. ledig var lavere end landsgennemsnittet. Dette viser, at Norddjurs Kommune har en effektiv beskæftigelsesindsats, som leverer resultater. Besparelsen på beskæftigelsesindsatsen på grund af aftalen om ny ret til tidlig pension vil presse en i forvejen effektiv produktion og sænke den gennemsnitlige udgift pr. fuldtidsperson, og Norddjurs Kommune vil dermed få vanskeligere ved at levere resultater på det nuværende niveau, som er bedre end rammevilkårene tilsiger, med risiko for at de borgere, der har brug for hjælp, vil være på offentlig forsørgelse i længere tid.

Hvis det ikke ønskes, bør der stadig sikres et mindstemål af en aktiv indsats tilpasset de enkelte målgrupper, men der bør også fokuseres på at gøre den eksisterende indsats endnu mere effektiv. Dette kan f.eks. gøres ved forsat at investere i digitale løsninger, som kan gøre medarbejdernes arbejde mere effektivt. Et eksempel er betaling af fakturaer, hvor der er oprettet automatiserede processer, som betaler fakturaer fra læger og tolke. Sådanne investeringer vil være en nødvendig, men ikke tilstrækkelig forudsætning for en fortsat effektiv indsats under de nye økonomiske rammer.

Det vil også være nødvendigt at vælge en af de ovenfor beskrevne veje for niveau, og det vil være nødvendigt at se på omkostningsniveauet mellem de forskellige målgrupper.

Dette vil danne grundlag for at beslutte, om der skal fortsættes på nuværende niveau, om besparelsen skal gennemføres med fuld vægt, eller om der skal defineres et politisk fastsat minimumsniveau for hjælpen til borgere med behov for en aktiv indsats.

Indholdet af det politiske valg

Med aftalen om ny ret til tidlig pension ændres de økonomiske rammer for beskæftigelsesindsatsen i alle landets kommuner over de kommende år. Kommunerne under ét har generelt et stort fokus på beskæftigelsesområdet og prøver at indrette deres økonomi og beskæftigelsesindsatsen ud fra den økonomiske statslige styring. Der er 3 forskellige måder, hvorpå kommunerne reagerer på ændringer i den økonomiske statslige styring¹.

Den første type kommune er kommuner, der arbejder med flerårige beskæftigelsesstrategier, og der er politisk og administrativt en villighed til at fastholde de økonomiske rammer for beskæftigelsesindsatsen uafhængigt af de forventede indtægter, for at opnå de fastsatte mål - hjælpe borgere og virksomheder samt fastholde lave udgifter til ydelser.

Den anden kommunetype er kommuner med fokus på investeringsstrategier, hvor der er foretaget investeringer, som er målrettet bestemte målgrupper og indsatser. Disse kommuner tilpasser indsatsen efter den statslige styring og flytter indsats alt efter, hvor det "kan svare sig" at styrke indsatsen, men dette påvirker ikke i så høj grad det strategiske fokus på investeringer og nedbringelse af forsørgelsesudgifterne.

Den tredje kommunetype er kendetegnet ved en presset økonomi generelt og på beskæftigelsesområdet eller en manglende politisk lyst til at prioritere indsatsen for de ledige. Der er en stram økonomisk styring af beskæftigelsesindsatsen og fokus er på at finde besparelser på indsatsen. Der er en mindre risikovillighed ift. at investere i beskæftigelsesindsatsen for at opnå gevinster og når staten på indtægtssiden reducerer en bevilling, følger disse kommuner automatisk med ned på bevillingen til indsatsen.

Kommunernes beskæftigelsesindsats er dermed ikke kun styret af statens økonomiske styring af området, men også villigheden i kommunen selv til at finansiere i beskæftigelsesindsatsen har en betydning. Dette ses ved den udvikling som Norddjurs Kommune har gennemgået siden 2015, hvor der opstod en større villighed til at investere i beskæftigelsesindsatsen, på trods af snævre økonomiske rammer.

Til sidst i analysen beskrives tre forskellige scenarier for, hvordan Norddjurs Kommune kan handle strategisk på de økonomiske konsekvenser, som aftalen om ny ret til tidlig pension giver. De tre scenarier er:

1. Beskæftigelsesindsatsen finansierer hele besparelsen
2. Beskæftigelsesindsatsen finansierer dele af besparelsen
3. Beskæftigelsesindsatsen finansierer ikke besparelsen

¹ <https://bm.dk/media/6078/analyse-af-reglerne-om-statens-refusion.pdf>

Det vil være en politisk beslutning, der skal tages, hvilke af de tre valg Norddjurs Kommune vælger.

Norddjurs Kommunes andel af besparelsen ved aftalen om ny ret til tidlig pension

For at beregne de økonomiske konsekvenser for Norddjurs Kommune ved aftalen om ny ret til tidlig pension, tages der udgangspunkt i den andel, som Norddjurs Kommune udgør af budgetgarantien. I 2021 udgør Norddjurs Kommune 0,651%. Det betyder, at det er denne andel af den samlede besparelse, som Norddjurs Kommune vil blive pålagt.

Tabellen nedenfor viser den samlede besparelse for hele landet, samt Norddjurs Kommunes andel af besparelsen. Tabellen viser, at i 2024 vil den samlede besparelse i Norddjurs Kommune udgøre 7,161 mio. kr. Den samlede bevilling til beskæftigelsesindsatsen i Norddjurs Kommune er på 76,872 mio. kr., fordelt på bl.a. løn til sagsbehandlere og udgifter til indkøb af indsatser, men uden investeringer. Der tages ikke højde for mængderegulering, effektiviseringer eller aftaler, som der måtte blive indgået i Økonomaftalen mellem Regeringen og KL.

Tabel 1 - Besparelse på beskæftigelsesindsatsen i hele landet i perioden 2022-2024, samt Norddjurs Kommunes andel af den samlede besparelse (i mio. kr., løbende priser)			
Område	2022	2023	2024
Hele landet	300,000	750,000	1100,000
Norddjurs Kommunes andel af besparelsen	1,953	4,883	7,161

Kilde: Beskæftigelsesministeriet samt egne beregninger

Med delaftalen omkring nytænkning af beskæftigelsesindsatsen, vil der komme en besparelse på driftsudgifterne til uddannelseshjælpsmodtagere på 2,174 mio. kr. i 2022 og 2,350 mio. kr. i 2023 og frem. Besparelsen for muligheden for at afholde digitale samtaler fordeles forholdsvis mellem Ungeindsatsen og samt forpligtigelsen til at hjælpe unge med at blive fastholdt på uddannelser, medfører en samlet besparelse på administration på Arbejdsmarkedsområdet på 0,109 mio. kr. i 2022, mens Ungeindsatsen får tilført 0,044 mio. kr. Budgetanalysen vil ikke fokusere direkte på delaftalen, men mere fokusere på hvordan Norddjurs Kommune kan agere ud fra indholdet af delaftalen samt at hele besparelsen på beskæftigelsesindsatsen endnu ikke er udmøntet.

Sammenligning af Beskæftigelsesministerens benchmark og driftsudgifter i Østjylland i 2. halvår 2019 - 1. halvår 2020

Når evnen til at bære krav om yderligere styrket produktion skal vurderes, er det nødvendigt at vurdere produktivitet og resultater - effektivitet - op imod andre kommuners tilsvarende effektivitet.

VIVE undersøgte i 2018 kommunernes rammevilkår for beskæftigelsesindsatsen og fandt, at der var meget stor forskel på kommunernes mulighed for at påvirke antallet af offentligt forsørgede via beskæftigelsesindsatsen². VIVE påviste, bl.a. at i en rangering af kommunernes rammevilkår fra 1-94³, hvor 1 er de dårligste rammevilkår og 94 er de bedste rammevilkår, var Norddjurs Kommune placeret som nr. 8. VIVEs undersøgelse bliver brugt som grundlag for Beskæftigelsesministerens benchmark, som beregner hvor mange offentlig forsørgede, der burde være i den enkelte kommune i en periode og sammenligner det med det faktiske antal offentlig forsørgede i den pågældende periode.

Beskæftigelsesministerens benchmark er dermed et godt billede af de resultater, som en kommune har af den aktive beskæftigelsesindsats, da der er taget højde for kommunens rammevilkår for indsatsen. Ved at holde den gennemsnitlige udgift til beskæftigelsesindsatsen pr. ledig op imod resultaterne i Beskæftigelsesministerens benchmark, bliver det muligt at sammenligne effektiviteten af beskæftigelsesindsatsen. Dermed vil det være muligt for kommunerne at vurdere, om der er grundlag for at investere yderligere i beskæftigelsesindsatsen, eller om der er grundlag for at optimere den eksisterende indsats.

Arbejdsmarkedskontor Midt-Nord har med udgangspunkt i beskæftigelsesministerens benchmark og regnskabsdata for 2019, udarbejdet et økonomispejl, som holder resultaterne af beskæftigelsesindsatsen op imod den gennemsnitlige omkostning pr. ledig på landsplan.

Først gennemgås hvordan resultatet af økonomispejlet skal tolkes, hvorefter tallene gennemgås. Figuren nedenfor viser med farverne rød, gul og grøn, sammenhængen mellem placeringen på Beskæftigelsesministerens benchmark og kommunernes driftsudgifter pr. fuldtidsperson. Det er bedst for en kommune at placere sig i den nederste venstre del af tabellen, da det betyder at kommunen har lavere udgifter en gennemsnittet og en god placering på Beskæftigelsesministerens benchmark. Modsat er en placering i det røde felt ikke ønskværdigt, da det viser at kommunens udgifter er højere end gennemsnittet og at kommunen har en dårlig placering på beskæftigelsesministerens benchmark.

² <https://www.vive.dk/media/pure/10157/2119846>

³ Der ses i opgørelsen bort fra de små ø-kommuner

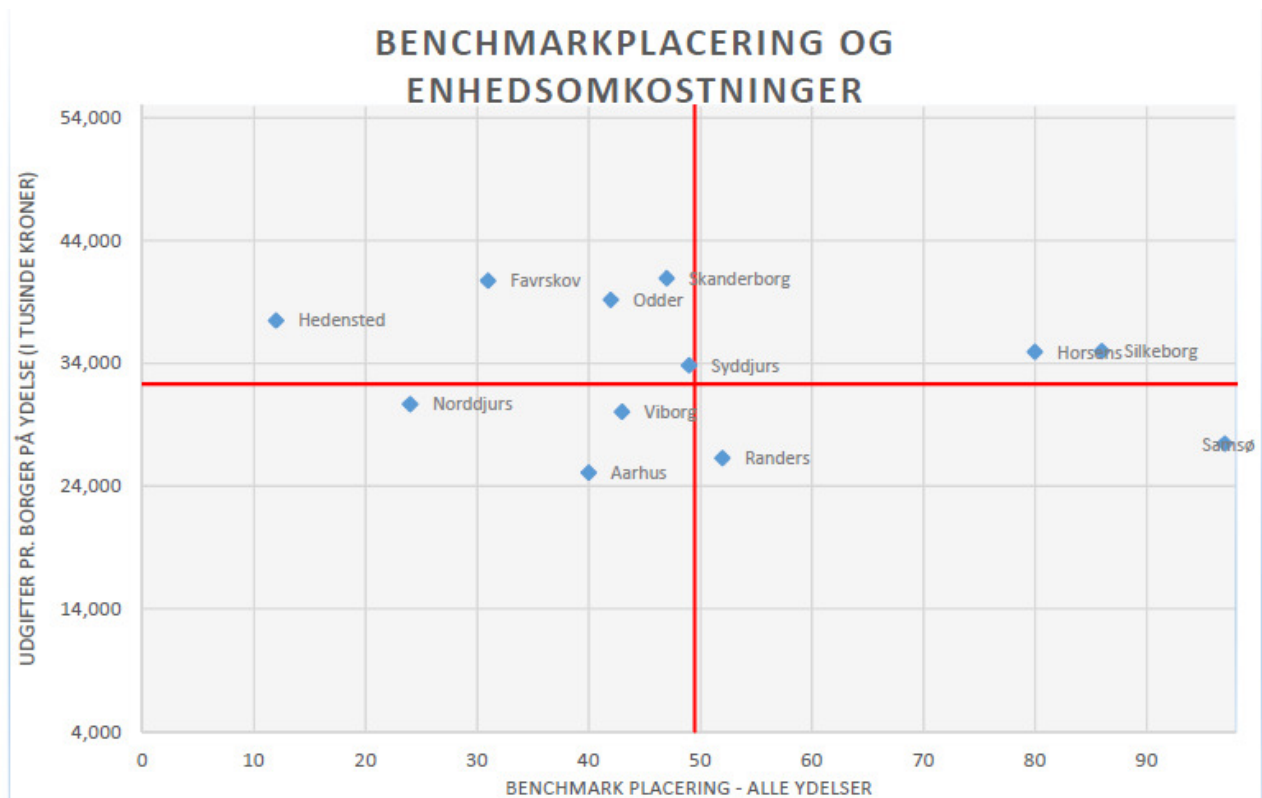
Figur 1 - Sammenhæng mellem gennemsnitlig udgift til beskæftigelsesindsats og resultatet af beskæftigelsesministerens benchmark

Gennemsnitlig udgift	Høj	Højere udgifter end gennemsnittet og -god placering på benchmark	Højere udgifter end gennemsnittet og dårlig placering på benchmark	
	Lav	Lavere udgifter end gennemsnittet og god placering på benchmark	Lavere udgifter end gennemsnittet og dårlig placering på benchmark	
		Høj	Placering på benchmark	Lav

Figur 2 nedenfor viser det diagram for RAR Østjylland, som Arbejdsmarkedskontor Midt-Nord, har udarbejdet på baggrund af regnskabstal for 2019 og Beskæftigelsesministerens benchmark for perioden 2. halvår 2019-1. halvår 2020.

Figuren viser, at Norrdjurs Kommune i 2019 havde driftsudgifter, som var lavere end de gennemsnitlige driftsudgifter på landsplan, Samtidig var det blandt de østjyske kun Hedensted, som havde en bedre placering på Beskæftigelsesministerens benchmark. Dermed placerer Norrdjurs Kommune sig i feltet med lavere driftsudgifter end gennemsnittet på landsplan, og bedre resultater af beskæftigelsesindsatsen.

Figur 2 - Sammenhæng mellem udgifter pr. fuldtidsperson i 2019 for østjyske kommuner og beskæftigelsesministerens benchmark i perioden 2. halvår 2019-1. halvår 2020

Kilde: Arbejdsmarkedskontor Midt-Nord

Den ovenstående figur viser, at Norrdjurs Kommune, på trods af vanskelige rammevilkår og relativ lav bevilling, har en effektiv beskæftigelsesindsats, som til lav pris leverer bedre resultater end forventet. Besparselsen på beskæftigelsesindsatsen som følge af aftalen om ret til tidlig pension vil påvirke kommunernes gennemsnitlige udgifter samt resultaterne af beskæftigelsesindsatsen. Den gennemsnitlige udgift vil blive reduceret, men med det er der en risiko for, at Norrdjurs Kommune bevæger sig fra det grønne område, over mod, eller over i, det gule område i nederste højre hjørne, hvor beskæfti-

gelsesudgifterne er lavere end gennemsnittet, men der er flere borgere på offentlig forsørgelse og udgifterne til ydelser er højere end rammevilkårene tilsiger. I yderste konsekvens kan besparelserne begrænse muligheden for lovlig forvaltning og øge risikoen for skærpet tilsyn.

Scenarie 1 - Beskæftigelsesområdet i Norddjurs Kommune finansierer hele besparelsen

I dette scenarie reduceres budgetterne på beskæftigelsesområdet med den besparelse på administration og indsatsbudget, som der følger af aftalen om ny ret til tidlig pension.

Som påvist ovenfor, har Norddjurs Kommune en effektiv beskæftigelsesindsats. Ved at lade beskæftigelsesområdet finde hele besparelsen, vil den gennemsnitlige udgift pr. fuldtidsperson blive omkring 32.000 kr. i 2024. Den gennemsnitlige udgift til beskæftigelsesindsatsen pr. fuldtidsperson vil falde mere i Norddjurs Kommune end andre kommuner, da det på baggrund af erfaringerne fra tidligere reformer antages, at nogle kommuner ikke vil udmønte hele besparelsen. Modsat vil det øge risikoen for, at beskæftigelsesområdet ikke længere kan præstere de gode resultater, som er blevet leveret i de tidligere år, så de ledige og sygemeldte vil være på offentlig forsørgelse i længere tid. Dette vil betyde at ledigheden og dermed forsørgelsesudgifterne i Norddjurs Kommune, vil stige mere end i andre kommuner, pga. antagelsen om, at nogle kommuner vil fastholde niveauet for beskæftigelsesindsatsen og dermed kunne reducere deres udgifter til offentlig forsørgelse.

På budgetgarantien vil Norddjurs Kommune opleve at blive overkompenseret på udgifterne til beskæftigelsesindsatsen, da Norddjurs Kommune reducerer udgifterne mere end gennemsnittet blandt andre kommuner. Til gengæld vil Norddjurs Kommune ikke fuldt ud blive kompenseret for kommunens udgifter til offentlig forsørgelse, da der antages at de kommuner, som kun reducerer deres udgifter til beskæftigelsesindsatsen delvist, vil opleve en mindre stigning i udgifterne til offentlig forsørgelse. Dermed vil Norddjurs Kommunes andel af de samlede forsørgelsesudgifter stige.

Det er ikke muligt at lave en præcis beregning af, hvor meget udgifterne til offentlig forsørgelse vil stige i Norddjurs Kommune, hvis beskæftigelsesområdet i Norddjurs Kommune skal finansiere hele besparelsen. Forskning viser, at der er en positiv effekt af en aktiv beskæftigelsesindsats, f.eks. via samtaler og virksomhedspraktik, hvilket Erhvervs- og Arbejdsmarkedsudvalget blev orienteret om den 26. maj 2021⁴. Der antages derfor, at en reduktion af beskæftigelsesindsatsen vil medføre at den gennemsnitlige varighed af ledighedsforløbene vil stige, hvilket vil medføre øgede udgifter til offentlig forsørgelse. Hvis der tages udgangspunkt i de antagelser omkring effekt, som lå bag de investeringer som blev vedtaget i forbindelse med Budget 2019-2023, vil nettoudgifterne til offentlig forsørgelse i Norddjurs Kommune stige med omkring 20-25 mio. kr., når besparelsen er

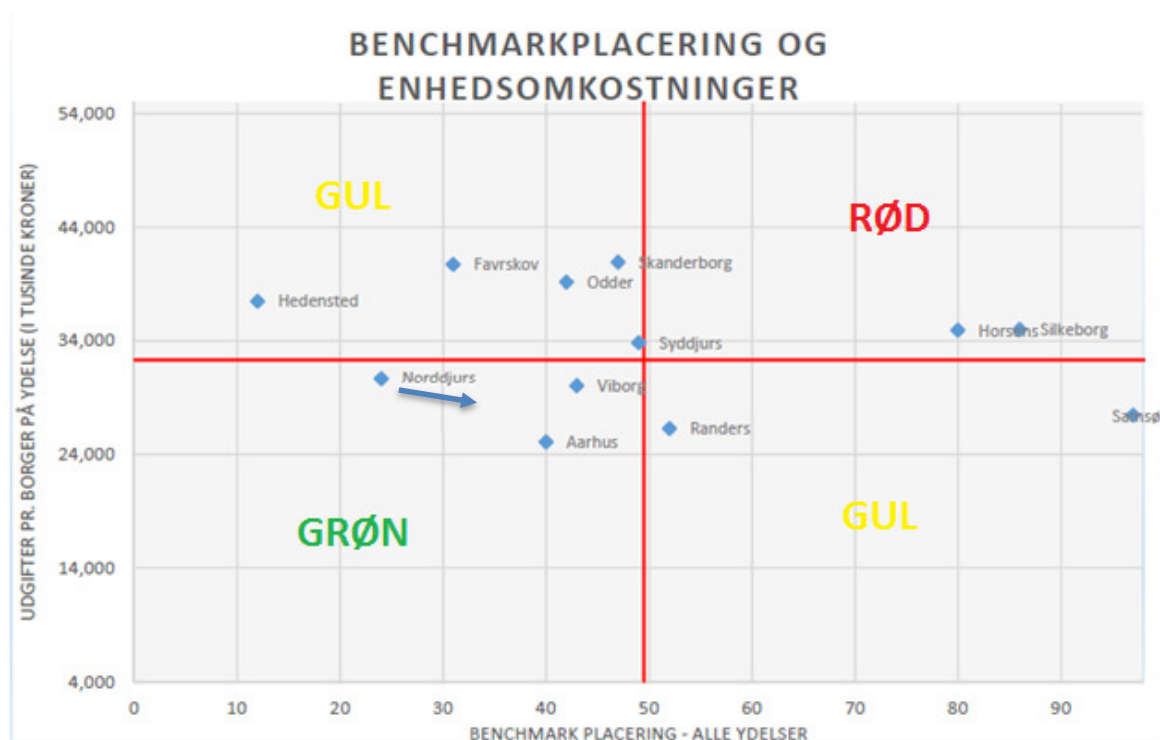
⁴ [Microsoft Word - 65911-21 v1 Analyse af effekter af virksomhedspraktik og andre indsatser \(norddjurs.dk\)](#)

fuldt indfaset i 2024. Dette svarer til mellem 8.900-11.100 kr. pr. fuldtidsperson som er i målgruppen for at modtage en aktiv beskæftigelsesindsats.

Da Beskæftigelsesområdet i dette scenarie finder besparelsen, vil Norddjurs Kommunes likviditet ikke blive påvirket af selve besparelsen. Norddjurs Kommunes likviditet kan dog blive påvirket negativt af de øgede udgifter til offentlig forsørgelse, som der antages vil komme, som følge af besparelsen.

I dette scenarie vil Norddjurs Kommune rykke sig fra det grønne område mod det gule område til højre, hvilket illustreres i figuren nedenfor. Dermed sker der en bevægelse hen imod, at udgifterne til beskæftigelsesindsatsen er lavere, men antallet af fuldtidspersoner på offentlig forsørgelse vil svare til, eller være højere end forventet på baggrund af rammevilkårene.

Figur 3 - udvikling i Norddjurs Kommune placering, hvis beskæftigelsesområdet finansierer hele besparelsen

Kilde: Arbejdsmarked Midt-Nord og Erhvervs- og Arbejdsmarkedsafdelingen

Dermed øges risikoen for, at Norddjurs Kommune ikke kan leve op til resultatmålet i Beskæftigelsesministerens benchmark. Resultatmålet betyder, at Norddjurs Kommune ikke må have flere ledige eller sygemeldte, end rammevilkårene tilsiger. Fokusmålene, som også er en del af Beskæftigelsesministerens benchmark, betyder at 80% af de ledige eller sygemeldte, som har modtaget offentlig forsørgelse i mere end 12 måneder, skal have

mindst ét beskæftigelsesfremmende tilbud og mindst 4 job- eller opfølgningssamtaler. Hvis Norddjurs Kommune ikke opfylder resultatmålet, skal Norddjurs Kommune opfylde fokusmålene for at undgå at komme under skærpet tilsyn. Hvis beskæftigelsesområdet skal finde hele besparelsen, vil det via interne prioriteringer stadig være muligt at opfylde fokusmålene, men det vil medføre en dårligere virksomhedsrettet indsats, da fokus i stedet vil være på at afholde samtaler med de ledige.

Opsummering af scenarie 1:

- Beskæftigelsesrådets budgetter reduceres med hele besparelsen
- Lavere gennemsnitlig udgift pr. fuldtidsperson til indsats, men højere udgifter til offentlig forsørgelse
- Øgede indtægter fra budgetgarantien til beskæftigelsesindsatsen, men færre indtægter til finansiering af offentlig forsørgelse
- Øget risiko for ikke at leve op til resultatmålet i Beskæftigelsesministerens benchmark
- Fokusmålene i Beskæftigelsesministerens benchmark kan overholdes
 - Den virksomhedsrettede indsats vil blive nedprioriteret pga. behov for øget fokus på samtaler med de ledige og sygemeldte

Scenarie 2 - Beskæftigelsesområdet i Norddjurs Kommune finansierer dele af besparelsen

I dette scenarie reduceres budgetterne på beskæftigelsesområdet med dele af den besparelse på administration og indsatsbudget, som der følger af ret til tidlig pension, men først fra og med budget 2023.

Dette scenarie bygger bl.a. på erfaringerne fra "Aftale om erhvervs- og vækstinitiativer", som den daværende Regering indgik i 2017. Aftalen betød, at kommunerne skulle reducere udgifterne til vejlednings- og opkvalificeringsforløb til ledige og sygemeldte med 1 mia. kr. frem mod 2020. Aftalen medførte, at beskæftigelsesområdet i Norddjurs Kommunes budget til køb af bl.a. vejlednings- og opkvalificeringsforløb, blev reduceret med 38% fra 2018 til 2019, fordi indtægterne fra staten faldt.

De kommunale driftsudgifter til vejlednings- og opkvalificeringsforløb er en del af budgetgarantien. Regnskabsdata fra Danmarks Statistik viser, at kommunerne under ét kun reducerede deres udgifter med ca. 220 mio. kr. frem mod 2020. Derfor blev kommunerne under ét kompenseret via budgetgarantien fordi deres driftsudgifter var højere end forventet. Dette betød, at beskæftigelsesområdet i Norddjurs Kommune fik et øget budget til køb af vejlednings- og opkvalificeringsforløb i forbindelse med budgetaftalen 2021-2024, da indtægterne fra staten steg. Ovenstående eksempel viser, at strategiske beslutninger på beskæftigelsesområdet i Norddjurs Kommune med fordel kan forsøge at inddrage overvejelser om, hvordan andre kommuner handler på de økonomiske rammer som staten stiller op. Dette vil understøtte en mere robust beskæftigelsesindsats, så der kan planlægges hen over en årrække, i stedet for at indsatsen er præget af store årlige udsving i budgetterne.

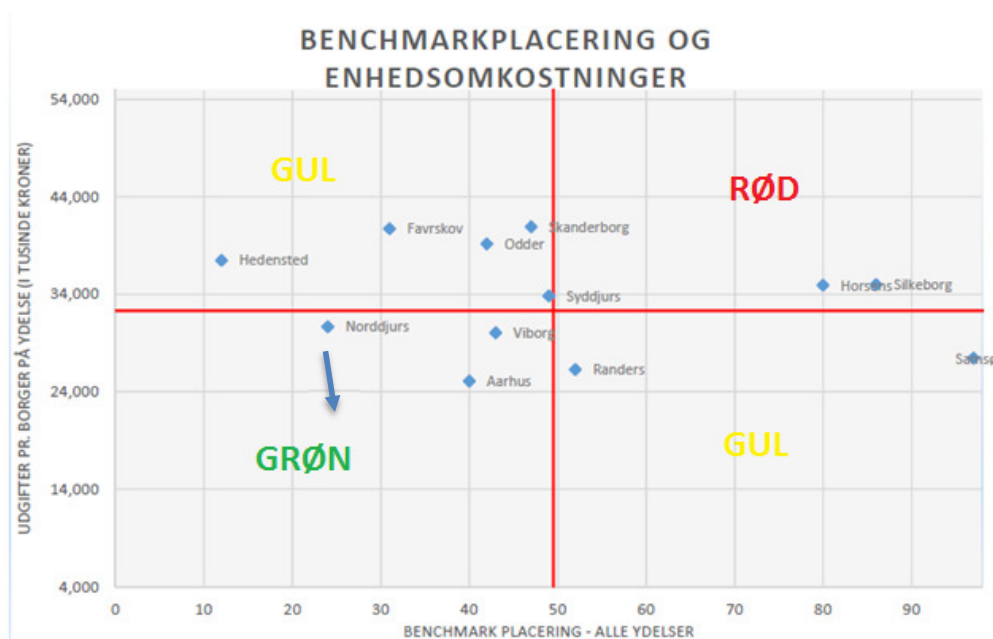
Da kommunerne under ét kun reducerede deres udgifter med 22% af det forventede beløb, antages det i dette scenarie at kommunerne under ét kun vil reducere deres budgetter med 22% af den forventede besparelse på grund af aftalen om ny ret til tidlig pension. Dermed antages det, at den samlede gennemsnitlige udgift pr. fuldtidsperson til beskæftigelsesindsatsen i Norddjurs Kommune vil falde med det samme niveau som i andre kommuner. Ved at prioritere målgrupperne og finde besparelserne på de målgrupper, som har de højeste gennemsnitlige udgifter, vil det være muligt at opretholde en så effektiv indsats som muligt.

Ift. budgetgarantien vil antages der, at Norddjurs Kommune vil blive kompenseret for de øgede udgifter til den beskæftigelsesrettede indsats, da denne svarer til niveauet som alle andre kommuner vælger. Prioriteringen af beskæftigelsesindsatsen vil medføre, at Norddjurs Kommunes andel af de samlede udgifter til offentlig forsørgelse fastholdes, da det antages at de kommuner som prioriterer beskæftigelsesindsatsen, også vil reducere deres andel af forsørgelsesudgifterne. Dermed forventes det, at Norddjurs Kommunes likviditet vil være i balance eller påvirket positivt. Hvis dele af besparelsen skal findes på administrationen på beskæftigelsesområdet, vil det betyde denne del af besparelsen skal findes på andre kommunale områder.

Ved budgetlægningen for 2023-2026 foretages der en opgørelse af indtægterne på baggrund af budgetgarantien. Hvis beskæftigelsesområdet har formået af skabe de forventede øgede indtægter, ved at fastholde dele af indsatsen, foretages en fortsat vurdering af om det eksisterende niveau for kontakten med de ledige, sygemeldte samt virksomheder skal fastholdes og merindtægten skal medføre yderligere investering på beskæftigelsesområdet. Hvis indtægterne ikke er øget som forventet, foretages en vurdering af, om hele eller dele af besparelsen på baggrund af aftale om ny ret til tidlig pension, skal findes i budgettet for 2023-2026.

I dette scenarie forventes det, at Norddjurs Kommune vil bevæge sig mod en lavere gennemsnitlig udgift pr. fuldtidsperson, men stadig være placeret i det grønne felt. Samtidig forventes det, at både resultat- og fokusbålene i Beskæftigelsesministerens benchmark vil blive overholdt.

Figur 4 - udvikling i Norddjurs Kommune placering, hvis beskæftigelsesområdet finansierer dele af besparelsen

Kilde: Arbejdsmarked Midt-Nord og Erhvervs- og Arbejdsmarkedsafdelingen

Opsummering af scenarie 2:

- Beskæftigelsesområdets budgetter reduceres med dele af besparelsen
 - Ved budgetlægningen for 2023-2026 foretages der en evt. korrektion
- Lavere gennemsnitlig udgift pr. fuldtidsperson til indsats, mens udgifterne til offentlig forsørgelse fastholdes
 - En prioritering af målgrupperne betyder, at der opretholdes en så effektiv indsats som muligt
- Likviditeten forventes at være i balance
- Hvis dele af besparelsen skal findes på administrationen på beskæftigelsesområdet, skal besparelsen findes på andre kommunale områder
- Overholdelse af resultatmål og fokusbålene i Beskæftigelsesministerens benchmark

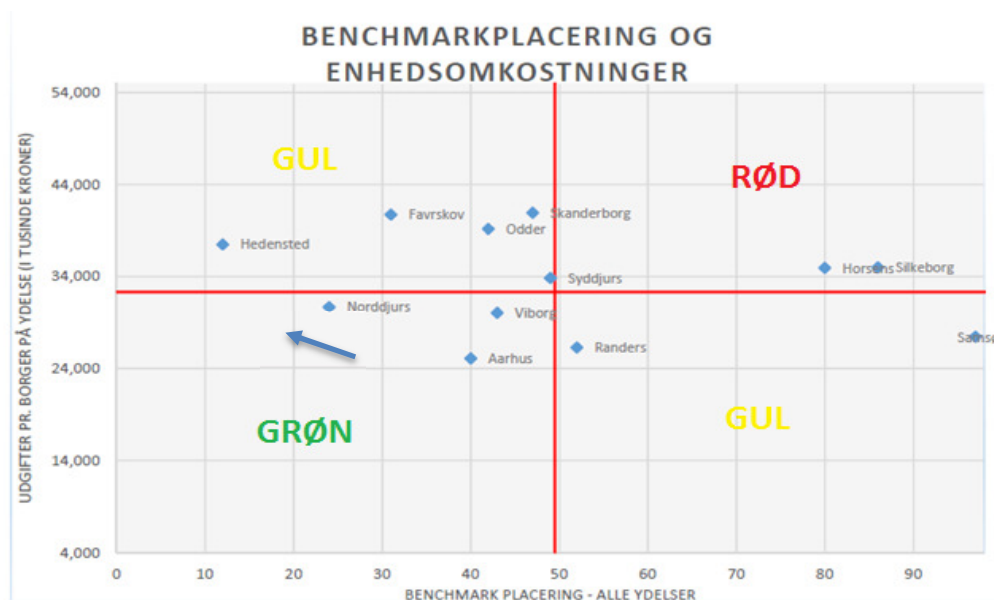
Scenarie 3 - Beskæftigelsesindsatsen i Norddjurs Kommune finansierer ikke besparelsen

Norddjurs Kommune har siden 2015 forfulgt en strategi, hvor der er blevet investeret i beskæftigelsesindsatsen for at hjælpe ledige væk fra offentlig forsørgelse og understøtte at virksomhederne får den arbejdskraft, som de har behov for. Denne strategi har med

stor succes betydet at Norddjurs Kommune, på trods af dårlige rammevilkår og begrænsede ressourcer til beskæftigelsesindsatsen, har kunnet levere bedre resultater end forventet.

Prioriteringen af beskæftigelsesområdet har været en succes og der vil dette scenarie fokusere på muligheden for, at Norddjurs Kommune kan fastholde det kontaktniveau, som kommunen har til de ledige, sygemeldte samt virksomheder.

Figur 5 - udvikling i Norddjurs Kommune placering, hvis beskæftigelsesområdet ikke finansierer besparelsen

Kilde: Arbejdsmarked Midt-Nord og Erhvervs- og Arbejdsmarkedsafdelingen

I dette scenarie vil den gennemsnitlige udgift pr. fuldtidsperson stige, da de nuværende udgifter fastholdes, mens det antages at den fastholdte indsats vil betyde at antallet af personer på offentlig forsørgelse falder. Da det gennemsnitlige forbrug blandt alle landets kommuner vil falde, vil Norddjurs Kommune bevæge sig op imod det gule felt i øverste venstre hjørne. Det er ikke muligt at lave en præcis beregning af de økonomiske konsekvenser for udgifterne til forsørgelse i Norddjurs Kommune, hvis beskæftigelsesområdet ikke finansierer besparelsen på indsatsen.

Da nogle kommuner vil reducere deres gennemsnitlige udgifter, vil Norddjurs Kommune kun blive kompenseret delvist via budgetgarantien for udgiften til beskæftigelsesindsatsen. Til gengæld antages det, at Norddjurs Kommune vil blive overkompenseret på udgifterne til forsørgelse, da Norddjurs Kommune vil reducere udgifterne til offentlig forsørgelse mere end andre kommuner.

Dette scenarie vil, lige som scenarie 2, påvirke Norrdjurs Kommunes likviditet. Norrdjurs Kommune vil ikke blive kompenseret for hele udgiften til beskæftigelsesindsatsen, men ved at fastholde indsatsen antages det at Norrdjurs Kommunes andel af de samlede udgifter falder, hvilket vil øge indtægterne. Hvis dele af besparelsen skal findes på beskæftigelsesindsatsens udgifter til administration, vil denne del af besparelsen skulle findes på andre kommunale områder.

I dette scenarie overholdes både resultat- og fokusmål i Beskæftigelsesministerens benchmark.

Opsummering af scenarie 3:

- Beskæftigelsesområdet budgetter reduceres ikke
- Den gennemsnitlige udgift pr. fuldtidsperson til indsats vil stige, mens Norrdjurs Kommunes andel af udgifterne til offentlig forsørgelse reduceres
- Hvis dele af besparelsen skal findes på beskæftigelsesindsatsens administrationsudgifter, vil denne del af besparelsen skulle findes på andre kommunale områder
- Overholdelse af resultatmål og fokusmål i Beskæftigelsesministerens benchmark